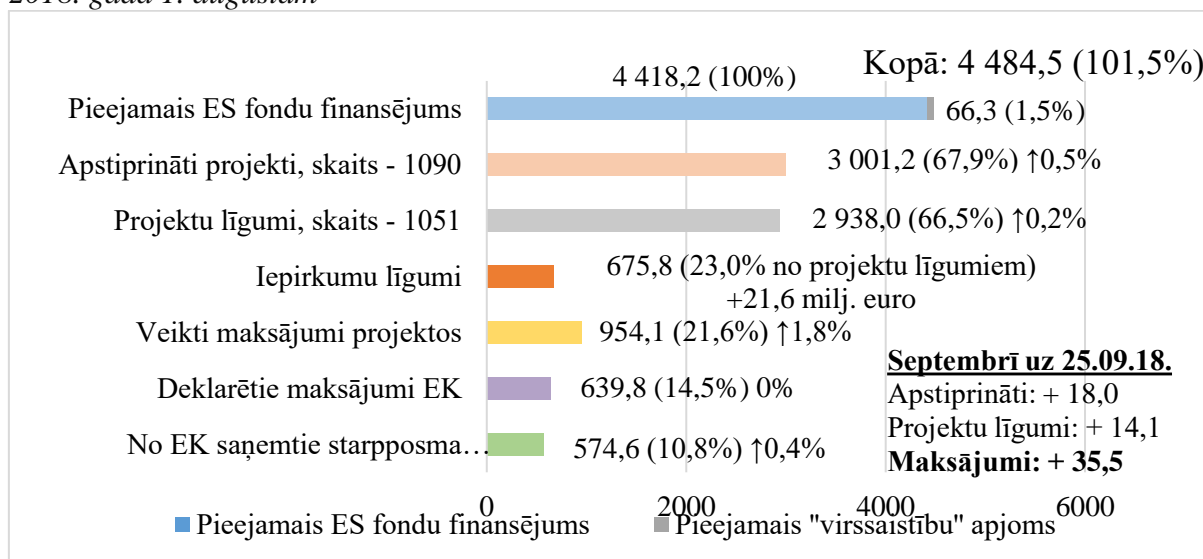

INFORMATĪVAIS ZIŅOJUMS PAR EIROPAS SAVIENĪBAS STRUKTŪRFONDU UN KOHĒZIJAS FONDA INVESTĪCIJU IEVIEŠANAS STATUSU

1. Atbilstoši Ministru kabineta (turpmāk – MK) 2015. gada 10. marta sēdes protokola Nr. 14 27.§ 11.punktam Finanšu ministrija (turpmāk – FM) sniedz ikmēneša informāciju par aktualitātēm ES fondu 2014. – 2020. gada plānošanas periodā¹. Ziņojumā sniegts aktuālākais **statuss 2018. gada septembrī**.

5. Līdz 2018. gada 1. septembrim kopā **uzsākti ES fondu investīciju projekti par 2,9 mljrd. euro** (67 %) no kopējās ES fondu “aploksnes” 4,4 mljrd. euro. 2018. gada **augustā ievērojami pieaug ES fondu atbalsta maksājumi projektu ieviešanai** - ja jūlijā tie bija 47 milj. euro, tad augustā jau 78 milj. euro. Īpaši izteikts maksājumu progress š.g. augustā ir energoefektivitātes un izglītības jomās, vides monitoringa, piesārņoto vietu sanācijas, lielo ostu attīstības projektos, kā arī pētniecības, tehnoloģiju attīstības un inovācijas investīcijās. 2018.gadā projektu ieviešana ir ievērojami dinamiskāka, par ko liecina arī valsts budžeta izdevumu straujāks pieaugums salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem. Skatīt zemāk grafikos Nr.1, Nr.2 un Nr.3. Plašāka informācija tīmekļa vietnēs².

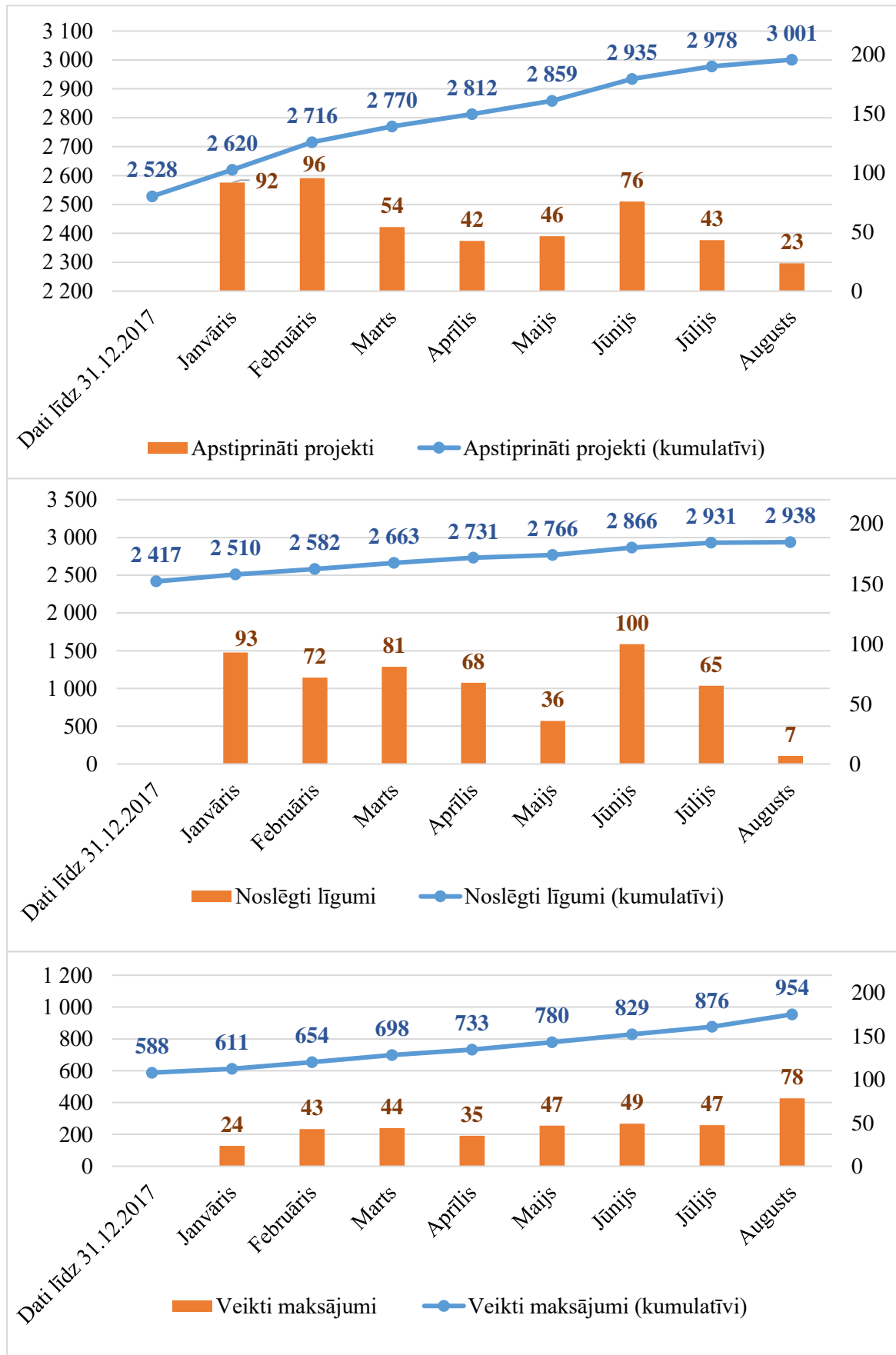
Grafiks Nr.1 “2014. – 2020. gada plānošanas periods: ES fondu investīciju statuss līdz 2018. gada 1. septembrim, milj. euro, % no ES finansējuma, progress pret datiem līdz 2018. gada 1. augustam”

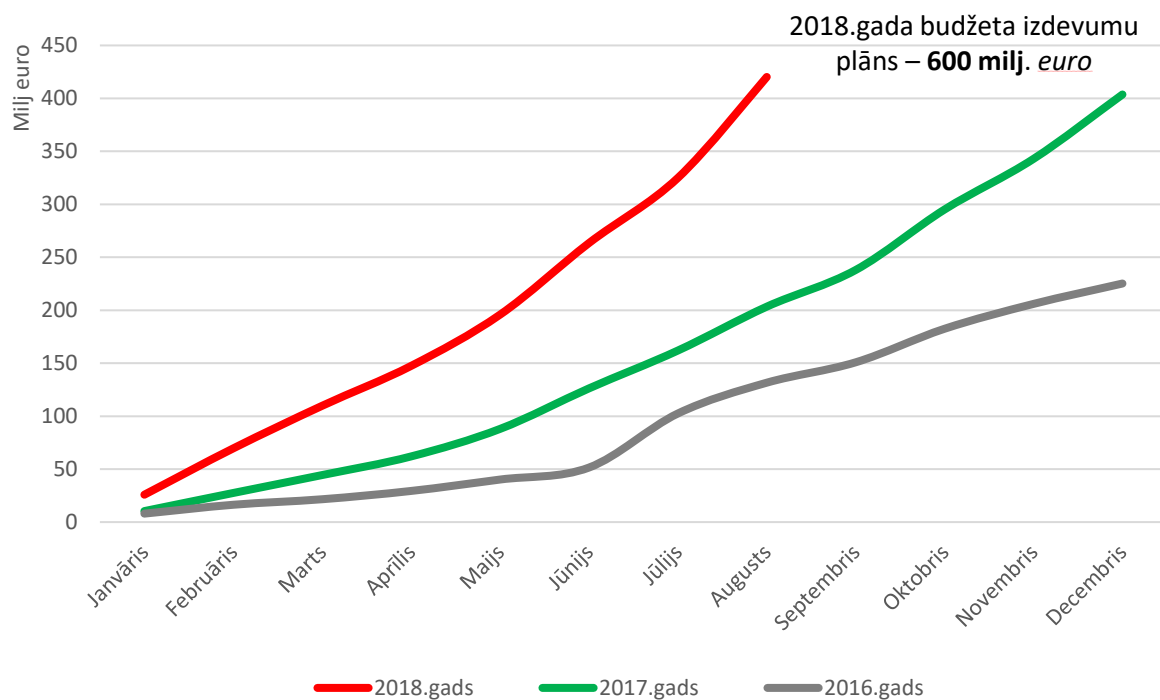
¹ FM uzdots reizi mēnesī (līdz nākamā mēneša beigām) iesniegt MK bez saskaņošanas ar citām iestādēm operatīvo informāciju par ES fondu ieviešanas plānu izpildi. Ziņojumā sniegta operatīva aktuālā informācija. Tāpat attiecībā uz 2007.-2013. plānošanas perioda nefunkcionālā projekta pabeigšanu un 2014.-2020. gada plānošanas perioda “lielajiem” projektiem – ja nav būtiski jaunas informācijas, aktuāla ir FM ziņojumā sniegtā, kas izskatīta 2018.gada 11.septembra MK sēdē. Ziņojums pieejams: <http://www.esfondi.lv/zinojumi-Ministru-kabinetam>.

² ES fondu ieviešanas statusa tabula pieejama: <http://www.esfondi.lv/finansu-un-raditaju-plani-to-izpilde>; Detalizēta informācija par plānotajiem investīciju MK noteikumiem, projektu iesniegumiem un maksājumu pieprasījumiem un to ikmēneša izpildi pieejama apakšsadaļā “Projektu iesniegšanas plānu izpilde ierobežotas projektu iesniegšanas atlasu projektiem un maksājumu pieprasījumu iesniegšanas plānu izpilde”: <http://www.esfondi.lv/2018.gads>; aktuālā atlasu informācija pieejama: <http://www.cfla.gov.lv/lv/es-fondi-2014-2020/projektu-iesniegumu-atlase>

Grafiks Nr.2 "2014. – 2020. gada plānošanas periods: tendences līdz 2018. gada 1. septembrim, milj. euro, ES fondu finansējums"

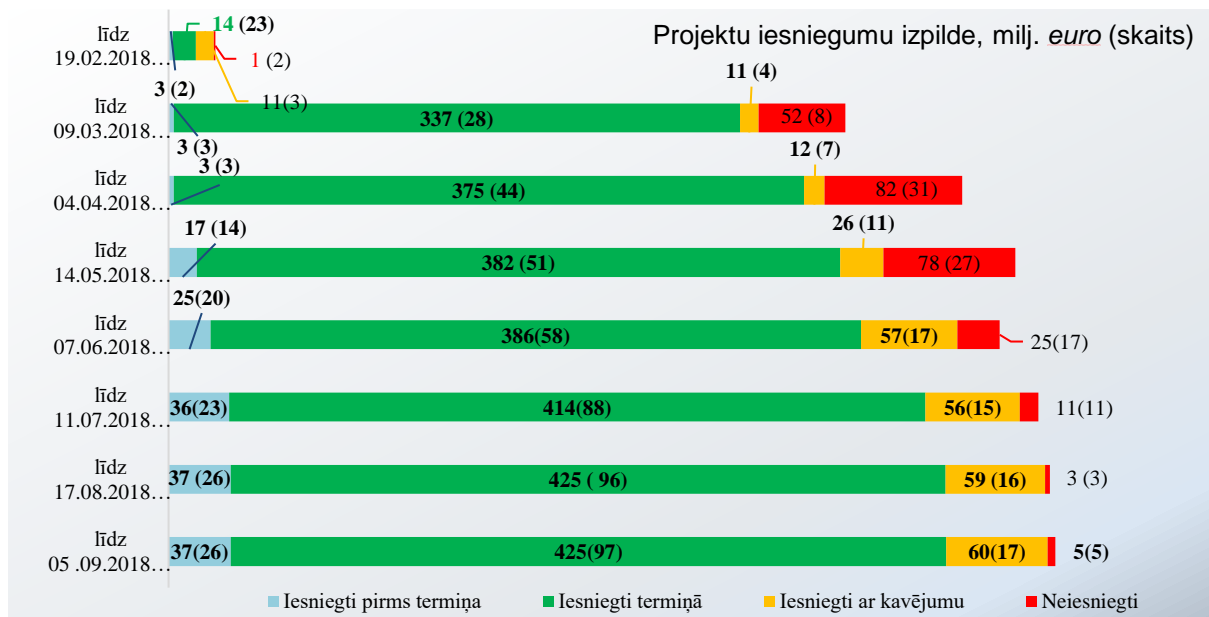

Grafiks Nr.3 “Valsts budžeta izdevumu dinamika 2014.-2020. gada plānošanas perioda ES fondu projektos”

6. 2018. gadā līdz 5. septembrim ierobežotās projektu iesniegumu atlasēs (turpmāk – IPIA) ir iesniegti projekti par ES finansējumu 522,5 milj. euro - 81 % iesniegti plānotā termiņā, bet termiņā neiesniegto projektu apjoms ir salīdzinoši neliels - 12 % (pieci projekti par 4,5 milj. euro)³.

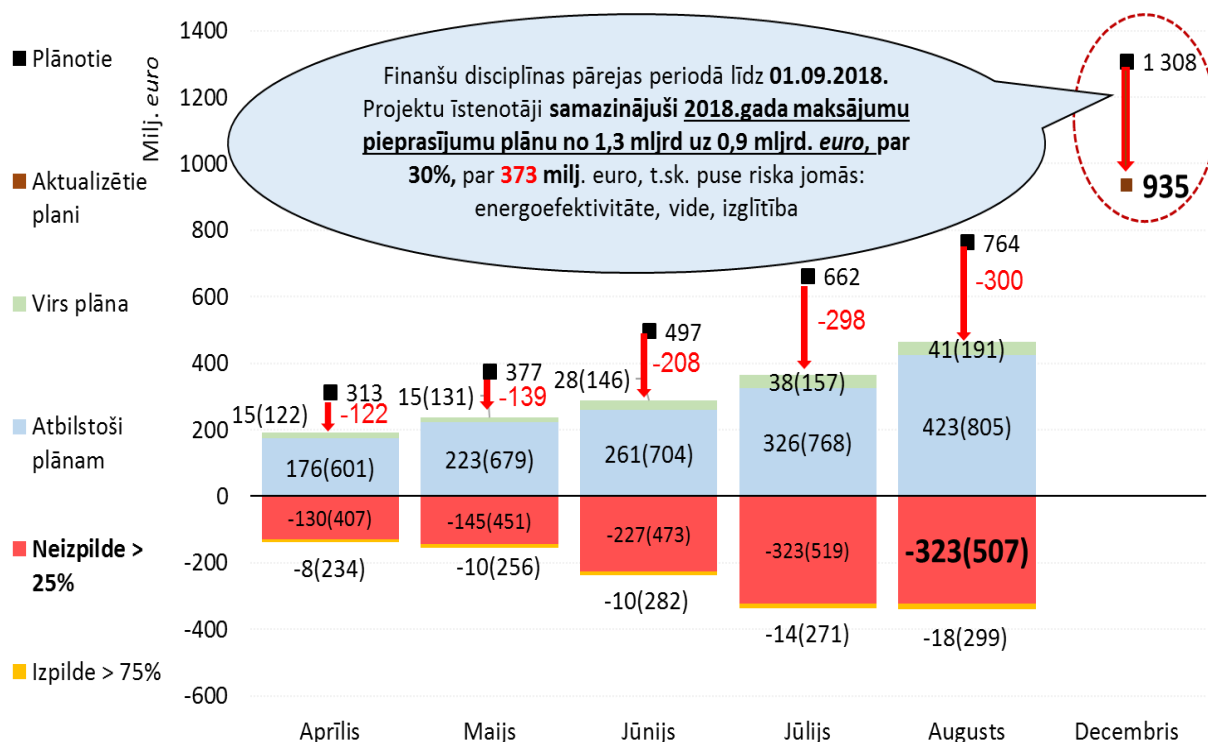
Grafiks Nr. 4 “2014. – 2020. gada plānošanas periods: Projektu iesniegumu 2018. gada plāna izpilde IPIA projektiem līdz 05. septembrim kumulatīvi, ES fondi milj. euro (skaits).”

³ Vienlaikus MK vai projektu atlasēs nolikumā ir atbalstīti atsevišķu projektu iesniegšanas termiņu pagarinājumi, tādējādi samazinot kopējo kumulatīvo pārskata perioda plānu.

7. Vērtējot projektu īstenotāju maksājumu pieprasījumu plāna⁴ (764,4 milj. *euro*, 997 projekti) izpildi līdz aktualizētiem jauniem plāniem finanšu disciplīnas ieviešanas pārejas posmā - projektu īstenotāji bijuši pārlietu optimistiski - kumulatīvi 2018. gadā līdz 1. septembrim projektu īstenotāji pašu plānoto izpildījuši par 61 % (464,4 milj. *euro*). 507 projekti kopā rada 322,7 milj. *euro* būtisku novirzi virs 25 % neiesniegtos maksājumu pieprasījumos, kas ir 95 % no kopā kavētajiem. Galvenokārt, neizpildes ir transporta, vides un teritoriālās attīstības un videi draudzīgas ekonomikas jomu prioritārajos virzienos.

Grafiks Nr. 5 “2014. – 2020. gada plānošanas periods: 2018. gada maksājumu pieprasījumu plāna izpilde projektiem kumulatīvi līdz 2018. gada 1. septembrim ES fondi milj. *euro*.”

8. Līdz 2018.gada 1.septembrim, kad stājas spēkā stingrāki finanšu disciplīnas nosacījumi, finansējuma saņēmējiem tika dota iespēja aktualizēt maksājumu pieprasījumu 2018. gada plānus. Attiecīgi līdz 2018. gada 31. augustam aktualizētie gada plāni kopumā samazinājušies par vismaz 373 milj. *euro* jeb 30%, ja skaita aktualizētos līgumu plānus un plānoto projektu iesniegumu 2017.gada beigās plānoto. Tā kā finanšu disciplīnas atbildības

⁴ Projektu īstenotāju maksājumu pieprasījumu 2018. gada plānu izpildes analīzei tiek izmantoti 2017. gada decembrī projektu īstenotāju sniegtā informācija par maksājumu pieprasījumu iesniegšanas plāniem. Katru mēnesi kumulatīvais gada plāns var mainīties tiklīdz tiek noslēgts projekta līgums un tiek precizēts plāns atbilstoši pirmajam maksājumu pieprasījumu grafikam. Ikmēneša plānu izpildes informācija dod iespēju īstenotājiem un uzraugošajām iestādēm veikt korektīvas darbības un stiprināt risku pārvaldības pasākumus. Atbilstoši finanšu disciplīnas ietvarā paredzētajam plānu neizpilde lielāka par 25 % tiek uzskatīta par būtisku novirzi.

nosacījumi piemērojami tikai projektu līgumiem, tad aktualizētais 2018. gada plāns, uz kuru attiecas šie nosacījumi, ir 748⁵ milj. *euro*.

9. FM un CFLA pēc iespējas plašāk un dažādos forumos, kā arī individuāli, informē projektu īstenotājus un interesentus par nepieciešamiem uzlabojumiem projektu gaitas plānošanā un pārvaldībā, ievērtējot riskus. Piemēram, novērtējams, ka pēc pašvaldību iniciatīvas 2018.gada 28.augustā Latvijas Pašvaldību savienības Finanšu un ekonomikas komitejas sēdē FM un CFLA informēja⁶ pašvaldību auditoriju par šiem aktuālajiem jautājumiem. Tas ir labās prakses piemērs, kā savstarpējā sadarbībā un, ievērojot principu “konsultē vispirms”, rodas labāka iespēja sasniegt sekmīgākus rezultātus.

10. Vērtējot investīciju progresu un, lai mazinātu riskus EK maksājumu apturēšanai Latvijai un lai uzlabotu iespēju konkrētā prioritātē nezaudēt noteikto 6% rezerves finansējumu, MK 2018. gada 25. septembra sēdē ir atbalstīti⁷ ceturtie grozījumi darbības programmā “Izaugsme un nodarbinātība” iesniegšanai EK apstiprināšanai. Grozījumi paredz snieguma ietvara finanšu mērķa 2018.gadam samazināšanu 4. prioritārā virziena “Pāreja uz ekonomiku ar zemu oglekļa emisijas līmeni visās nozarēs” ERAF un 5. prioritārā virziena “Vides aizsardzība un resursu izmantošanas efektivitāte” Kohēzijas fonda investīcijām.

Turpmākā prioritārā rīcība horizontālos ES fondu investīciju jautājumos

2018. gadā īpaša vērība tiks veltīta atbalstam 2014. - 2020. gadu plānošanas perioda ES fondu projektu īstenotājiem un projektu ieviešanas plānu kvalitātes uzlabošanai, kā arī finanšu disciplīnas stiprināšanai ar mērķi mazināt riskus un investīcijas īstenot atbilstoši Latvijas interesēm.

Lai nodrošinātu 2018. gadā noteikto maksājumu mērķu sasniegšanu un mazinātu snieguma ietvara riskus, ir ļoti svarīgi turpināt stingru finansējuma saņēmēju un projekta iesniedzēju maksājumu prognožu ievērošanas uzraudzību, kas tiks strikti turpināta, papildinot to ar finanšu disciplīnas pasākumiem no 2018. gada 1. septembra.

Paralēli esošā plānošanas perioda investīciju veicināšanai FM aktīvi veido pozīciju par Kohēzijas politiku pēc 2020. gada un par Latvijas interešu jautājumiem šajā sakarā, iesaistot nozaru ministrijas, sociālos un sadarbības partnerus. 2018. gada 13. septembrī Rīgā notika Finanšu ministrijas organizēta Kohēzijas konference Latvijā - Riga Cohesion Conference⁸. Tajā Baltijas valstis parakstīja vienotas nostājas vēstuli par Kohēzijas politikas pēc 2020. gada nosacījumiem, kā arī tika rosināta diskusija par Kohēzijas politikas kā finanšu

⁵ Kopējais programmas gada plāns var mainīties, ņemot vērā jaunus projektu līgumus un apstiprinātus maksājumu pieprasījumu iesniegšanas grafikus.

⁶ 2018.gada 28.augusta FM prezentācija pieejam: <http://www.esfondi.lv/prezentacijas> (Prezentācija “Finanšu disciplīnas pasākumi Kohēzijas politikas ES fondu 2014-2020 perioda investīciju sekmīgai ieviešanai” (28.08.2018. LPS Finanšu un ekonomikas komitejas sēde); <https://www.lps.lv/lv/tiesraides-videoarhivs/videoarhivs/276-lps-finansu-un-ekonomikas-komitejas-sede-28augusta-2018>

⁷ (TA-1935) Rīkojuma projekts "Grozījumi Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.-2020.gada plānošanas perioda darbības programmā "Izaugsme un nodarbinātība"; pieejams: <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40463431&mode=mk&date=2018-09-25>

⁸ Detālāka programma pieejama tīmekļa vietnē: <https://cohesion.lv/>

mehānisma nākotni – kas tajā būtu uzlabojams un adaptējams, lai pēc iespējas varētu apmierināt reģionu vajadzības. Diskusija ietvēra arī viedokļu apmaiņu par ES fondu investīciju nākotnes vajadzībām Latvijas pilsētās un reģionos, kā arī par priekšnosacījumiem efektīvai teritoriālajai attīstībai, balstoties citu valstu pieredzē. Tāpat tika meklētas atbildes uz jautājumiem - *Kur ES fondu ieguldījumi nes vislielāko atdevi un kur ir nepieciešams ieguldīt nākotnē? Kā ES fondu finansējumu efektīvi ieguldīt teritoriālajā attīstībā – lai veidotu nākotnes pilsētas un mazinātu depopulācijas un zemu ienākumu tendences reģionos?*

FM turpinās koordinētu un mērķtiecīgu darbu atbilstoši Latvijas interesēm. Tāpat FM regulāri informēs Saeimu, valdību un sabiedrību par aktuālo ES fondu ieviešanas progresu, sniedzot novērtējumu par riskiem un priekšlikumus rīcībai ar mērķi Latvijā pilnvērtīgi izmantot ES atbalsta finansējuma sniegtās investīciju iespējas.

D. Reizniece-Ozola

Finanšu ministre

Zālīte-Supe 67083808
Zinta.Zalite-Supe@fm.gov.lv